

egne Kræfter, til Agtelse for sig selv og Tilid til sig selv; og dert ligger for mig det ufatteerlige Fortrin ved den constitutionelle Forfatning, — uagtet der kastes Uro og Strid ind, hvor der før har været Stillehed og Fred, uagtet mange onde og ustyrlige Mander blive løsnede, som før have været bundne og holdte i Ave, — at det, der indenfra styrker et Folk, det, der giver det Kraft baade til at ståe imod og til at arbejde sig fremad, kun har naturlig Vægt der, hvor Grundføtningen om Folkets Ret og Forpligtelse til Medvirkning i de offentlige Anliggender er den øverste Lov i Statsordningen. Med denne Grundtanke af det constitutionelle Liv, med denne Burdering af den frie Forfatnings Indfyldelse for Die, kan jeg ikke lægge den Vægt, som mange Andre, paa den Correcthed, den Fuldstændighed, hvormed Theorien af det constitutionelle Forfatningsværk bliver ligesom med eet Slag bragt til Udførelse. Hvor og hvorledes Grændsen skal drages mellem de forskellige Regjeringsmagter, for at Forfatningen skal kunne kaldes, i Ordets strænge og fuldstændige Betydning, constitutionel, derom kan der strides frem og tilbage, og vi have selv havt Erfaring for, at dette Begreb er meget elastisk. Men saa meget maa dog indrømmes, at, hvor Grunden er lagt saaledes, hvor Grundlaget er saa bredt og fast, at Folkerepræsentationen har Frihed og Sikkerhed til at bygge videre paa dette Grundlag, der kommer det hovedsageligt an paa Manden, Dygtigheden, Sammenholdet, hvormed der bygges videre; og Saameget maa dog atter indrømmes, hvad man end kan have at savne og udsætte paa det nærværende Forfatningsudkast, at en Grund virkelig er lagt, hvorpaa der vil kunne bygges videre fremad. Er der i Folket den Mand tilstede, som enhver Frihedslov maa forudsætte for at blive til Mere end blot Papir og Bogstav, da tør vi fortroe os til, at, skulde der ogsaa være en og anden Ufuldstændighed, en og anden Ubestemthed, som kan have sin betænkelige Side, fordi den kunde synes at aabne Leilighed for en Regjering, som var ugunstigt stemt imod Folketsfriheden, da vil dog en saadan Leilighed vanskelig blive benyttet

i denne Retning, og, skulde Forsøget gjøres, da vil det strande paa Folkets retmæssige Modstand. Og er der i Folket en levende Trang til en videre gaaende Deeltagelse i de offentlige Anliggender, end her er givet, og Gyne til at bruge denne Frihed, da vil Udviklingen ikke udeblive; det kan ikke feile, hvor Saameget er givet, at ogsaa Mere efterhaanden bliver vundet; og det er et gammelt Sandhedsord, at den rette Velsignelse dog kun er i det, der bliver tilkæmpet gennem Modstand, ved Anstrængelse og Opoffelse. Naar jeg nu tillige overseer den Vej, der er bleven lagt tilbage, Skridt for Skridt, naar jeg betænker den Andeel, Rigsdagen selv har havt i ethvert af disse Skridt, naar jeg sætter mig ind i den Stilling, hvori vi som Følge af Alt, hvad der er gaaet forud, ere blevne skruede ind, da kan jeg ikke dølgge for mig selv, at den Grændselinie, som her er dragen, de Indskrænkninger, der her ere gjorte, have deres væsentlige Grund i selve den Opagave, der er stillet Regjeringen og Rigsdagen. Det kan altsaa ikke være nok, at der paavises Punkter, hvor der fra det constitutionelle Standpunkt kan føres Anke og Klage; men, dersom der paa denne Klage skal støttes en Indsigelse, en Modstand mod selve Forfatningsudkastet, da paaligger det at bevise, at disse Indskrænkninger ikke i det Væsentlige ere grundede i selve det Princip for Statsordningen, som allerede er slaaet fast; thi det ligger netop i dette Princip's Natur, at indskrænkende Vaand blive paatvungne os, som ikke have deres Grund i vore egne Forhold.

Dette fører da ind i en ganske anden Betragtning, — en Betragtning, der ikke kan flydes tilbage, der ogsaa har sin fulde Berettigelse, naar den kun ikke nu gjør Fordring paa, hvad den ikke længere tør, at gjælde som den egentlig bestemmende Grund. — Dengang da vi indenfor Christiansborgs Mure forhandlede om Danmarks Niges Grundlov, da var det tilvisse mørke og truende Lider; men der var eet misundelsesværdigt Fortrin, vi dengang vare i Besiddelse af: ved at forhandle om Nigets tilkommende Forfatning, havde vi intet andet Hensyn at tage end Folkets eget Lær,